

לחיות במלכות אלוהים

מבוא לאמונה הקתולית

שיעור 9 : עשרת הדיברות

(שמות כ, דברים ה)

<p>1. החוק המוסרי מצווה על כללי התנהגות המובילים לאושר נצחי, ואוסר על הליכה בדרכים רעות. שלמותו (של החוק המוסרי) היא במשיח.</p> <p>א. חוק נצחי – המקור, באלוהים, של כל החוקים</p> <p>ב. חוק טבעי – השתתפות האדם בחוק הנצחי</p> <p>ג. חוק נגלה (חוק ישן וחוק חדש)</p> <p>ד. חוקי המדינה והכנסייה</p>	<p>קכ"ק 1952–1953</p> <p>"מההתחלה, אלוהים שתל בליבו של האדם את הכללים של החוק הטבעי. אז הוא היה שבע רצון להזכיר לו אותם. אלה היו עשרת הדיברות (אירנאוס הקדוש, קכ"ק 2070).</p>
<p>2. חוק המוסר הטבעי הוא אור ההבנה ששם בנו אלוהים; באמצעותם אנחנו יודעים מה עלינו לעשות ומה עלינו להימנע מלעשות. אלוהים נתן את האור הזה / את החוק הזה לכל בני האדם באשר הם.</p>	<p>קכ"ק 1954–1959</p>
<p>3. החוק הישן (עשרת הדיברות / התורה) נגלה לעם ישראל, אך הוא אינו מושלם. הוא הכנה לבשורה.</p>	<p>קכ"ק 1961–1964</p>
<p>4. החוק החדש (הבשורה) הוא שלמות החוק האלוהי על פני כדור הארץ. הוא משלים ומוסיף על תורת משה. חוק זה הובע בדרשת ההר; באמצעות התקדישים הוא מעביר אלינו את החסד.</p>	<p>קכ"ק 1985–1984, 1965 קכ"ק 1972–1974 "היו שלמים, כפי שאביכם שִׁבְּשָׁמִים שָׁלֵם הוּא" (מתי ה, 48)</p>
<p>5. החסד הוא העזרה שנותן לנו אלוהים כדי שניענה לשליחות שלנו להיעשות בניו המאומצים בכך שנשמור את מצוותיו. כל המאמינים נקראים לחיות חיי אמונה שלמים ולהיות שלמים באהבה.</p>	<p>קכ"ק 2012–2029 "אֲנִי הַגִּפֶּן; אַתֶּם הַשָּׂרִיגִים. הָעֹלֹמֵד בִּי וְאֲנִי בּוֹ עוֹשֶׂה פְּרִי לְרֵב, שֶׁכֵּן בְּלִעְדֵי אֵינְכֶם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת דָּבָר." (יוח' טו 5)</p>
<p>6. הכנסייה, כאמא שלנו, עוזרת לנו לגדול בקדושה, מספקת עבורנו כדוגמה את הקדושים ואת מרים הבתולה, ומציידת אותנו במזון בפולחן ובתקדישים. הכנסייה מלמדת, בסמכות המשיח, דרך המגיסטריום (האפיפיור והבישופים).</p>	<p>קכ"ק 2030–2040, 2046–2047</p>
<p>7. שמירת המצוות היא התגובה שלנו לאהבתו של אלוהים, שפדה אותנו תחילה.</p>	<p>"אֵם הַפְּצָף לְבֹא אֶל הַחַיִּים שְׂמוֹר אֶת הַמְצֻוֹת" (מתי יט 16–19)</p>
<p>I. אֲנִכִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים; לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל-פָּנָי</p>	<p>קכ"ק 2052–2068 דברי ו 4 מתי כב 37–40</p>
<p>א. הדיבר הראשון מכיל בתוכו אמונה, תקווה ואהבה.</p> <p>(1) חטאים נגד האמונה: ספקות מתוך רצון חופשי, ספקנות, כפירה, נטישת האמונה, מחלוקת.</p> <p>(2) חטאים נגד התקווה: ייאוש, עזות מצח.</p> <p>(3) חטאים נגד האהבה: אדישות, כפיות טובה, פשרנות, שנאת האלוהים.</p>	<p>קכ"ק 2084–2094</p>
<p>ב. ועבדת אותו לבדו. כיצד? סגידה, תפילה, קורבנות, נאמנות לנדרים והבטחות.</p>	<p>קכ"ק 2095–2103</p>
<p>ג. עבירות על הדיבר הראשון: אמונות טפלות, עבודת אלילים, כישוף, קסמים, פולחן "אלוהים" אחרים או שדים, אתאיזם, אנטי דתיות.</p>	<p>קכ"ק 2110–2128</p>
<p>ד. בכך שלבש גוף אדם, בן אלוהים הציג "הסדר חדש" של תמונות; קתולים אינם "סוגדים לפסלים" או מתפללים אליהם. הכבוד שניתן לדמויות מקודשות עובר לדמות שמיוצגת בהם.</p>	<p>קכ"ק 2129–2132 דברי ד 15–16 במד' כא שמות כה 18</p>
<p>II. לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא</p>	<p>קכ"ק 2142–2146</p>

- א. שמו של אלוהים הוא קדוש. לעולם אסור לאדם לבזותו. עלינו להשתמש בשם זה רק כדי לברכו, להללו ולשבחו.
- ב. עבירות על הדיבר השני: חילול השם, חירוף, שבועת שווא ושבועת שקר.

קכ"ק 2147-2155

III. זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ

- א. מנוחת השבת מזכירה את הבריאה ואת בריתו של אלוהים עם האנושות.
- ב. ישוע תמיד כיבד את קדושת השבת. הוא הכריז שמטרת השבת היא לעשיית הטוב, ולא לעשיית הרע; להצלת חיים ולא להרג.
- ג. שבת או יום ראשון? ישוע קם מן המתים ביום הראשון של השבוע. בגלל היותו היום הראשון – הוא מזכיר את הבריאה, ומסמל את הבריאה החדשה – אף שאין בכך משום ביטול השבת. הנוצרים הראשונים חגגו את סעודת האדון ביום הראשון של השבוע – יום האדון.

ברא' ב 2 - 3
שמות כ 8 - 11
קכ"ק 2168-2173

מרק' א 21; ב 27 - 28; ג 4

מתי כח 1
קכ"ק 2174
מהי"ש כ 7

קכ"ק 2177-2188

- ד. המאמינים הנאמנים נדרשים להשתתף בסעודת האדון בימי ראשון. בדיוק כפי שאלוהים "[שבת] ביום השביעי מְקַל מְלֹאכְתּוֹ אֶשְׂרָ עֲשֵׂה", על המאמינים להימנע מעשיית מלאכה ביום ראשון, ולטפח את חיי המשפחה, התרבות, החברה והדת שלהם.

קכ"ק 2197-2206

IV. כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ

- א. אלוהים רוצה שנכבד את הורינו, אשר נתנו לנו חיים ומסרו לנו את דעת אלוהים. הדבר נכון גם לגבי המשפחה המורחבת. כמו כן, הדבר נוגע לחובותיהם של תלמידים כלפי מוריהם, מועסקים כלפי מעסיקיהם, נתינים כלפי מנהיגיהם, אזרחים כלפי ארצם וכלפי אלה שמושלים בה. ההבטחה לאלה שמצייתים לדיבר הרביעי: שלום ושגשוג.
- ב. המשפחה היא התא הבסיסי של החברה. באחריותם של ההורים ליצור בית אוהב עבור ילדיהם, לספק את צורכיהם, לחנכם ולבשר להם, ולעזור להם לגדול במידות טובות.

קכ"ק 2207-2246

V. לֹא תִרְצַח

- א. רצח בכוונה תחילה של אדם חף מפשע נמצא בניגוד מוחלט לכבודו של האדם, ולקדושתו של הבורא.
- ב. הגנה עצמית: אדם המגן על חייו אינו אשם ברצח, אף אם נאלץ להרוג את תוקפו.
- ג. זכותה של המדינה לרסן את התפשטותה של התנהגות רעה, ולהעניש עושי רע – גם באמצעות עונש מוות. יחד עם זאת, בימינו המקרים שבהם אין מנוס מהוצאה להורג נדירים ביותר.
- ד. עבירות על הדיבר החמישי: הפלה, המתת חסד, התאבדות, זלזול בגוף האדם, כעס רצחני, שנאה, ובמקרים מסוימים – מלחמה.

קכ"ק 2261-2268

קכ"ק 2263-2265

קכ"ק 2266-2267

קכ"ק 2270-2291
בְּטָרִם אֶצְרָף בְּבֶטֶן יְדַעְתִּידָהּ,
וּבְטָרִם תִּצָּא מִרְחֹם הַקִּדְשִׁיתִידָהּ
(ירמ' א 5)

קכ"ק 2297
מתי ה, 21 - 22
מתי ה 9

חיינו של האדם מקודשים משום שמתחילתם מעורבת בהם פעולת היצירה של אלוהים, והם לעולם בעלי קשר מיוחד עם הבורא, שהוא מטרתם והיחיד שיכול לסיימם. אלוהים לבדו הוא אדון החיים, מתחילתם ועד סופם: אף אחד, בשום תנאי שהוא, אינו יכול לקחת לעצמו את הזכות להרוס בכוונה חיי אדם חף מפשע. (קכ"ק 2258).

VI. לֹא תִנָּאֵף

- א. האיחוד של האיש והאישה בנישואים הוא הדרך שבה אנו, בשר ודם, מחקים את הנדיבות ואת הפוריות/פריון של אלוהים. הדיבר הזה דורש טוהר: המיזוג המוצלח של מיניות בתוך האדם (מבחינה גופנית וכיצור רוחני).

קכ"ק 2331-2350
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ... זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם
(ברא' א 27)

מתי ה 27 - 28,
קכ"ק 2351-2359

מתי יט 4 - 6

ב. עבירות על הדיבר השישי: תאוה, אוננות, ניאוף, יחסי מין חוץ מהחתונה, פורנוגרפיה, זנות, אונס ויחסים הומוסקסואליים.	קכ"ק 2361-2363, FC 11
ג. האיחוד של בני הזוג משיג את המטרה הכפולה של הנישואים: טובת בני הזוג והעברת חיים. לא ניתן להפריד בין השניים; הם דורשים נאמנות ופריון.	קכ"ק 2364-2365
ד. בנישואים האיש והאישה נותנים את עצמם באופן מוחלט וגמור האחד לשני. הם אינם שניים עוד – אלא בשר אחד.	קכ"ק 2366-2372
ה. כל קיום של יחסי מין בין בעל ואישה חייב להכיל את האפשרות של יצירת חיים. השימוש באמצעי מניעה מלאכותיים הוא חטא חמור ותמיד אסור.	קכ"ק 2373-2379
ו. הילדים הם ברכה עצומה. זוגות עקרים סובלים מאוד, אך שימוש בהפריה מלאכותית זהו תמיד עבירה חמורה.	קכ"ק 2380-2386
ז. בין מאמינים שנטבלו, נישואים שאושרו והושלמו אינם יכולים להיות מפורקים על ידי אף אדם או בשל אף סיבה – פרט למוות. ניאוף וגירושים הם עבירות חמורות.	קכ"ק 2387-2391
ח. חטאים נוספים נגד קדושת הנישואים: פוליגמיה, גילוי עריות ועבירות מין, 'חברות חופשיות', יחסי מין לפני הנישואים.	קכ"ק 2402-2406
VII. לֹא תִגְנֹב	
א. לאדם זכות חוקית לבעלות על רכוש פרטי.	קכ"ק 2409
ב. עבירות על הדיבר השביעי: גניבה, הונאה, תשלום שכר לא הולם, העלאת מחירים וזיופם, שחיתות, עבודה שנעשית בצורה גרועה, התחמקות מתשלום מסים, זיוף צ'קים (המחאות), הוצאות מיותרות ובזבזנות.	קכ"ק 2419-2436
ג. לכל אדם הזכות לעבוד ולקבל שכר הולם.	קכ"ק 2443-2449
ד. אהבת העניים, נתינת צדקה ומעשי חסד הם עדות לאהבה, ונעשים מתוך הצדק שממנו אלוהים מרוצה.	מתי כז 34-35
VIII. לֹא תַעֲנֶה בְרַעַף עַד שֶׁקֶר	
א. איסור על הצגת האמת בצורה לא נכונה ביחסינו עם אנשים אחרים. ייעודנו הוא להעיד על אלוהים שהוא האמת.	קכ"ק 2476-2492
ב. עבירות על הדיבר השמיני: שקר, עדות שקר ושבועת שקר, שיפוט פזיז, רכילות, הוצאת דיבה, חנופה, חנפנות, צביעות ("אחד בפה ואחד בלבי") והתרברבות.	קכ"ק 2493-2503
ג. אמצעי התקשורת אחראיים למסירת מידע המבוסס על האמת. האומנות מספקת צורה מסוימת לאמת במציאות – בשפה שניתן להבינה באמצעות מראה או באמצעות שמיעה.	קכ"ק 2514-2533
IX. לֹא תַחְמֹד אִשֶׁת רֵעֶךָ	
א. הדיבר הזה מזהיר מפני תאוה מינית לא תקינה.	מתי ה 8
ב. המאבק נגד התאוה המינית מצריך טיהור הלב וכיבוש היצר. הצניעות מגינה על הפנימיות האינטימית של האדם, בכך שהיא מסרבת לחשוף את שצריך להישאר נסתר.	קכ"ק 2534-2537
X. לֹא תַחְמֹד ... כָּל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ	
א. הדיבר הזה אוסר על החמדנות, ועל התשוקה לצבור ללא גבול מן הטוב של העולם הזה.	קכ"ק 2537-2534
ב. עבירות נגד הדיבר העשירי: רדיפת בצע, קנאה ואהבת בצע.	אֲשֶׁר יַעֲנִי הָרוּחַ כִּי לֹהֵם מְלָכוֹת הַשָּׁמַיִם (מתי ה 3) כִּי בְּמָקוֹם אֲשֶׁר אוֹצְרֶם בּוֹ – שֶׁם יִהְיֶה גַם לְבַבָּם (מתי ו 21)
ג. עלינו להילחם בקנאה באמצעות רצון טוב, ענווה, הישענות על ההשגחה האלוהית והינתקות מעושרו של העולם הזה.	קכ"ק 2553-2554

שאלות לדיון

1. האם אני מכיר באלוהים כאבי האוהב, שרצונו רק במה שטוב עבורי?
2. כיצד אני מבין את עשרת הדיברות לאור החוק החדש (הבשורה)?
3. האם "חוק האהבה" הופך את עשרת הדיברות ליותר או פחות חשובים? כיצד?
4. איזה אתגר מציבה תרבותנו בפני שלושת הדיברות הראשונים?
5. האם אני נאבק כדי לשמור את מי מהדיברות הללו? מה עליי לעשות כדי להשתנות?
6. מדוע חשוב ללכת לכנסייה / לקהילה ביום שבת / ראשון? האם אני מקדש כראוי את השבת?
7. איזה מבין שבעת הדיברות האחרונים נראה כמאתגר ביותר עבורך? מדוע?
8. בפני איזה מבין הדיברות החברה שלנו מציבה את הקושי הרב ביותר?
9. האם הדיברות המוחלטים של אלוהים והחופש האמיתי שיש לאדם הם רעיונות שאין ביניהם סתירה?